

Meløy kommune
Gammelveien 5
8150 Ørnes

Saksbehandler, innvalgstelefon
Lill Hildonen, 75531628

Uttalelse med innsigelse - revisjon - kommuneplanens arealdel 2023 - 2035 - Meløy

Det vises til oversendelse av 03.07.2023 i forbindelse med høring av kommuneplanens arealdel 2023- 2035 for Meløy kommune.

Arealdelen skal styrke Meløy som distriktskommune i regionen, Ørnes som region- og servicesenter i kommunen og ti av bygdene som attraktive lokalsamfunn.

I planarbeidet er det foretatt en kritisk gjennomgang av gjeldende plan fra 2013. Arealendringer er drøftet opp mot følgende arealstrategier:

- Fortetting og styrking av sentrumsområdene/bygdene/Ørnes som region- og servicesenter
- Nye boligfelt nær kommunale tjenester og infrastruktur
- Prioritere gjenbruk og transformasjon

Statsforvalteren har i henhold til Kommunal- og moderniseringsdepartementets [brev av 22.12.2017](#) fått delegert myndighet til å samordne og avskjære innsigelser fra regionale statsetater til kommunale arealplaner etter plan- og bygningsloven.

Til denne plan fremmes det innsigelse fra Statsforvalteren, NVE, Fiskeridirektoratet og Mattilsynet.

Det gjøres oppmerksom på at Statsforvalteren bare samordner innsigelser. For øvrige merknader og faglige råd vises til vedlagte høringsbrev.

INNSIGELSER

I. Statsforvalteren i Nordland fremmer følgende innsigelser:

1. Planbestemmelser i strid med plan- og bygningsloven

- Plankrav og unntak fra plankrav- 3.1

- **Byggegrense langs sjø- og vassdrag – 3.4.1**
- **Hensyn til reindrift – 3.18**
- **Bestemmelsen til rene LNFR-områder – 4.4.1**
- **Bestemmelsen til LNFR-spredt områder – 4.4.2**

2. Mangelfull utredning og konsultering med samiske interesser

3. Innsigelse til følgende konkrete områder:

- **LS52 (betinget)**
- **NÆ73 (betinget)**
- **FB14 og FB 21**
- **B49 og SF2 av hensyn til jordvern**
- **R1, B66, FB11, RU, FB2, FB3, AKV av hensyn til flyttleiens funksjon**

- **Karbonrike arealer som må vurderes på nytt av hensyn til klimagassutslipp. Eksemplifisert ved områdene B66, LSF15, LS22, LS 23, NÆ19, NÆ20 og FTU7.**

II. NVE fremmer innsigelse på grunn av mangelfull utredning og ivaretagelse av naturfare. Innsigelsene fremmes:

- **Inntil aktsomhetsområder for flom avsettes som hensynssone (H320) i plankart og tilknyttede bestemmelser som ivaretar sikkerheten mot flom.**
- **Inntil aktsomhetsområder basert på det nye NVE Aktsomhetskart snøskred 2023, aktsomhetskart for jord- og flomskred og aktsomhetskart for steinsprang avsettes som hensynssone (H310) i plankart. Der det finnes faresonekart anbefaler vi at disse brukes istedenfor aktsomhetskartet. De kan legges inn som differensierte hensynssoner H310.xx.**
- **Fordi planen åpner for ny utbygging i eksisterende byggeområder og i LNFR spredt-områder uten at naturfare er avklart**

III. Fiskeridirektoratet fremmer innsigelse til:

- **Manglende avsetting av fiskeplasser for rekestrål og snurrevad, og låssettingsplasser, til underformål «fiske», og bestemmelser til underformålet.**
- **Avsetting av areal til akvakultur ved Møllneset (AKV9) av hensyn til rekefelt.**

IV. Mattilsynet fremmer innsigelse til AKV 1 (Mollvika) og AKV9 (Møllneset)

Vurdering og begrunnelse

Adgang til å fremme innsigelse

I henhold til plan- og bygningsloven § 5-4 første ledd kan berørt statlig organ fremme innsigelse til forslag til reguleringsplan i spørsmål som er av nasjonal eller vesentlig regional betydning, eller som av andre grunner er av vesentlig betydning for vedkommende organs saksområde. Dersom planforslaget er i strid med bestemmelser i loven, forskrift, statlig planretningslinje, statlig eller regional planbestemmelse, eller overordnet plan, kan det i henhold til bestemmelsens fjerde ledd fremmes innsigelse.

Overordnede retningslinjer for bruk av innsigelse i plansaker etter plan- og bygningsloven er gitt i [Kommunal- og moderniseringsdepartementets rundskriv H-2/14](#). Det er der bl.a. sagt at det er viktig at det bare fremmes innsigelse der det er nødvendig å bruke dette virkemiddelet for å ivareta nasjonale og viktige regionale interesser eller andre interesser av stor samfunnsmessig betydning.

Statsforvalterens vurderinger

Generelt

Arealstrategiene gir gode overordnede føringer for framtidig arealdisponering. Det er viktig at disse etterleveres og følges opp i arealplanen. Statsforvalterens inntrykk er at dette til langt på vei er gjort, men hvor det kanskje mangler en tydeligere arealdisponering for å imøtekomme disse strategiene fullt ut. Dette blant annet gjennom fortetting og transformasjon av bolig- og næringsområder før nye, større utbyggingsområder settes av og tas i bruk, samt utvikling av et utbyggingsmønster som tilrettelegger for møteplasser og fellesarenaer også i bygder og spredtbygde områder.

Når det gjelder arealregnskapet og utformingen av dette, gir dette ingen konkret informasjon om ledige arealer og tomter til ulike utbyggingsformål. Manglende opplysninger om historisk utbyggingstakt, tilgjengelige ubebygde tomter til bolig, fritidsbebyggelse og næringsvirksomhet og anslåtte framtidige behov, gjør det vanskelig å vurdere de faktiske behovene kommunen baser sin planlegging på og da spesielt avsettelsen av nye utbyggingsområder.

1. Planbestemmelsene

Plankrav – 3.1

Plankravet gjengitt i pkt. 3.1 er det samme som i plan- og bygningsloven § 12-1 tredje ledd, første punktum. Lovgiver har bestemt at det for gjennomføring av større bygge- og anleggstiltak og andre tiltak som kan få vesentlige virkninger for miljø og samfunn, kreves reguleringsplan. Kommunen kan ikke gjøre unntak fra dette reguleringsplankravet gjennom kommuneplanens arealdel. Vi fremmer derfor innsigelse til bestemmelsen.

Innsigelsen kan løses ved at plankravet tar et annet utgangspunkt enn ordlyden i pbl. § 12-1 tredje ledd, første punktum. Kommunen kan i henhold til pbl. § 11-9 nr. 1 vedta bestemmelser til kommuneplanens arealdel om krav om reguleringsplan for visse arealer eller for visse tiltak, herunder at det skal foreligge områderegulering før detaljregulering kan vedtas. Denne adgangen vil i praksis gjelde for tiltak som ikke er å anse som større bygge- og anleggstiltak, og som ikke kan få vesentlige virkninger for miljø og samfunn.

Kravet om reguleringsplan kan stilles for visse arealer eller for visse tiltak. Det kan bestemmes generelt at det gjelder krav om reguleringsplan, eller det kan presiseres nærmere hva slags tiltak

innenfor området som krever plan. Det må ut fra dette kunne angis et generelt plankrav, der det angis hvilke tiltak som ikke skal omfattes av plankravet.

Statsforvalteren mener at det ut fra foreliggende forslag til bestemmelser er vanskelig å vurdere når det er krav om reguleringsplan. Det er i 3.1 angitt en rekke tiltak som kan tillates innenfor nærmere angitte områder, uten reguleringsplan. Videre er det stilt en rekke særskilte plankrav under pkt. 4 Bestemmelser til arealformål. Og det er også angitt en rekke bestemmelsesområder der det er stilt plankrav (pkt. 6.1). Vi anbefaler kommunen å rydde opp i bestemmelsene, herunder klargjøre når det etter kommuneplanen er krav om utarbeiding av reguleringsplan. Reguleringsplankravet etter § 12-1 vil gjelde uansett.

Vi viser ellers til planfaglige merknader til bestemmelsen nedenfor.

Byggegrense langs sjø og vassdrag – 3.4.1

Bestemmelsen ser innledningsvis ut til å opprettholde lovens byggeforbud mot sjø på 100 meter, samt å fastsette en byggegrense på 50 meter langs vassdrag. Videre er det angitt en rekke unntak, og det er bl.a. angitt en byggegrense på 50 meter fra sjø og vassdrag i LNFR spredt-områdene.

Statsforvalteren kan ikke se at det ligger konkrete vurderinger til grunn for fastsettelsen av byggegrense. Dette er i strid med [statlige planretningslinjer for differensiert forvaltning av strandsonen langs sjøen](#), som i pkt. 6.5 sier bl.a. at det ved fastsetting av annen byggegrense enn 100 meter skal gjennomføres en kartlegging av de konkrete strandsoneverdiene. Virkningene av utbygging for naturmangfold, friluftsliv, landskap, kulturmiljø og andre allmenne interesser skal vurderes grundig. Disse verdiene skal synliggjøres i planen. Ved revisjon av kommuneplanen skal kommunen vurdere eksisterende arealbruk og behovet for ny utbygging, se under pkt. 7. Kommunen skal vurdere om tidligere vedtatte byggeområder i strandsonen, som ikke er utbygd, skal opprettholdes eller tas ut av kommuneplanen. Eldre reguleringsplaner som gir mulighet for utbygging i strid med retningslinjene, bør revideres eller oppheves.

Statsforvalteren fremmer innsigelse til at kommunen har fastsatt annen byggegrense langs sjø enn 100 meter uten at det er gjort vurderinger av de konkrete strandsoneverdiene. Det skal tas særskilt hensyn til natur- og kulturmiljø, friluftsliv, landskap og andre allmenne interesser, se pbl. § 1-8 første ledd.

Det har vært vanlig med en 50-metersgrense i LNFR-områder der det er åpnet opp for spredt utbygging, men dette er en ordning Statsforvalteren mener må opphøre. Tiltak i 100-metersbeltet må alltid vurderes mot hensynene nevnt i pbl. § 1-8 første ledd, og det er ikke tilfelle når det angis en grense på 50 meter uten nærmere vurderinger av forholdene på stedet og hvilke interesser som foreligger.

Dersom det i områder for LNFR-spredt skal angis en generell byggegrense mot sjø, må denne etter vår oppfatning settes til 100 meter. Kortere avstand til sjø krever konkrete vurderinger, også i områder med mindre press på arealene.

Vi finner det også nødvendig å fremme innsigelse til at det er gjort unntak fra byggeforbudet for en rekke tiltak, som vil gjelde generelt. Lovgiver har gjort unntak fra byggeforbudet mot sjø for fasadeendringer, mens alle andre tiltak omfattes. Kommunen kan fastsette annen byggegrense i plan, men dette forutsetter konkrete vurderinger. Det kan for eksempel ikke generelt gjøres unntak for bruksendringer, jf. § 20-1 bokstav d, slik kommunen har foreslått.

Hensynet til reindrift – 3.18

Hensynssone for reindrift mangler i planbestemmelsene. Det er en fordel om flyttleiene synliggjøres i plankartet og markeres med hensynssoner. Statsforvalteren forutsetter at hensynssone reindrift tas inn i planbestemmelsene og plankartet.

Ordlyden i 3.18, om at den til enhver tid gjeldene reindriften arealbrukskart(reindriftskart) skal legges til grunn ved vurderinger som angår reindrift og ved kommunal saksbehandling, kan skape rom for misforståelser og i verste fall uheldige beslutninger.

Statsforvalteren fremmer innsigelse til planbestemmelse 3.18 fordi plan og bygningsloven ikke hjemler en slik bestemmelse.

Reindriftskartet er ikke juridisk bindende. Reindriftas arealbruk vil være i kontinuerlig endring som følge av nye inngrep, endret ferdselsmønster, rovdyrtrykk og klimatiske endringer. Reindriftskartet er en illustrasjon på hvordan reindriftnæringen og reinen i hovedsak og normalt bruker sine beiteområder. Sammen med distriktsplanen gir kartet en overordnet og generell innføring i distriktets driftsmønster. Kartet viser de mest brukte områdene for ulike årstidsbeiter, flytt- og trekkleier, oppsamlingsområder, barmarkstraséer for motorferdsel og reindriftsanlegg. Bruken av et område kan variere eller endres på grunn av vær- og føreforhold det enkelte år, klimaendringer, inngrepssituasjon, nye drivere i distriktet, mv. Reindriftskartet oppdateres jevnlig av reinbeitedistriktet og kvalitetssikres av Statsforvalteren. Kartet må oppfattes som veiledende og må suppleres med reindriftas tradisjonskunnskap og opplysninger om faktisk bruk av arealene.

Bestemmelsen til rene LNFR-områder – 4.4.1

Pbl § 11-7 pkt. 5 hjemler arealformål i kommuneplanens arealdel for landbruk-, natur-, og friluftsområder samt reindrift. I rene LNFR-områder, underformål a, er det tillatt med nødvendige tiltak for landbruk og reindrift og gårdstilknyttet næringsvirksomhet basert på gårdens ressursgrunnlag.

Det er i bestemmelsen foreslått at tilretteleggingstiltak for friluftsliv skal være tillatt i rene LNFR-områder. Videre er det tatt inn at det i område benevnt LNFR214 (Stegløya, Støtt) tillates oppsetting av fuglefotoskjul.

Tilrettelegging for friluftsliv kan i svært begrenset grad skje innenfor LNFR-formålet. O.J. Pedersen m.fl. har i «Plan- og bygningsrett», del I, 2018, sagt at det innenfor arealformålet kan tillates enkel tilrettelegging og vedlikehold for friluftsliv, som for eksempel stier, skiløyper, klopper, broer og leir- og rasteplasser.

Vår vurdering er at gapahuker og fuglefotoskjul ikke kan tillates i LNFR-områder. Slike tiltak må avklares gjennom bestemmelser om omfang og lokalisering og knyttes til LNFR-areal for spredt bebyggelse. Eventuelt at plasseringen av slike tiltak avklares i dispensasjonssaker.

Ordlyden i planbestemmelse 4.4.1 må endres i samsvar med dette. Det innebærer at tilretteleggingstiltak for friluftsliv må tas ut av planbestemmelsen.

Bestemmelsen til LNFR-spredt områder – 4.4.2

Pbl. § 11-11 nr. 2 hjemler spredt bolig-, fritids- eller næringsbebyggelse mv. på grunnlag av enkeltsøknader eller reguleringsplan. Dette forutsetter imidlertid at formålet, bebyggelsens omfang og lokalisering er nærmere angitt i planen. Angivelsen må være så konkret og entydig at det ikke oppstår tvil om at forholdet til landbruks-, natur- eller friluftinteressene er vurdert, jf. Ot.prp. nr. 32

(2007–08) s. 224. Det kan således ikke legges opp til at avklaringen med berørte sektorinteresser skal skje under byggesaksbehandlingen. For å kunne oppføre bygninger på grunnlag av enkeltsaksbehandling er det dermed et krav at omfang og lokalisering må framgå av planen og er avklart i forhold til andre interesser. Statsforvalteren fremmer ut fra hensynet til natur-, klima- og friluftslivshensyn innsigelse til avgrensninger og manglende lokaliseringsbestemmelser for areal avsatt til LNFR med åpning for spredt bebyggelse. Dette er en generell innsigelse, men som eksemplifiseres gjennom enkelttilfeller i det følgende.

I området ved Hesthågen, innenfor LS22, er det registrert en svært viktig forekomst av naturtypen rik boreal lauvskog av utformingen «Nordlig frodig bjørkeskog». Skogbunnen her er frodig med høgstauder med arter som ikke er så vanlige i Meløy, som for eksempel skogvikke. Denne forekomsten er av stor verdi, og er en av forholdsvis få lokaliteter i fylket og kun en av ti i kommunen. Boreale lauvskoger spiller en særlig viktig rolle for naturmangfold, og har en større variasjonsbredde i Norge enn andre steder i Norden og til dels resten av Europa. Det er ikke fastsatt lokaliseringsbestemmelser som forbyr nedbygging slike viktige naturområder.

Både LSB22 og 23 inkluderer flere forekomster av myr, hvorav flere er dyp myr. Nordøstre del av den viktige rikmyrforekomsten ved Valøytjørna blir negativt berørt av det spredtbygde området. Lokaliseringsbestemmelsene oppstiller ikke forbud mot nedbygging av myr. Videre vil utgangspunkt og stier for turer til Mesøytoppen (FK00000680) kunne bli negativt berørt av den spredte utbyggingen her.

Innsigelsen til LNFR-områder med åpning for spredt bebyggelse fremmes med bakgrunn i nasjonale mål og internasjonale forpliktelser om ivaretagelsen av naturmangfoldet. Det vises i denne sammenheng til T-2/16 kap. 3.6 kulepunkt 7-9. For friluftslivshensyn vises det til kap. 3.10 kulepunkt 1 og nasjonalt mål om at friluftslivets posisjon skal tas vare på og utvikles videre gjennom ivaretagelse av allemannsretten, bevaring og tilrettelegging av viktige friluftslivsområder.

Hva gjelder landbruksfaglige forhold, er det foreslått gitt bestemmelser om at bebyggelse med tilhørende adkomst ikke tillates på dyrka eller dyrkbar jord. I tillegg må det tas med i bestemmelsene at det heller ikke må bygges slik at dyrka eller dyrkbar jord blir innebygd.

2. Mangelfull utredning og konsultering med samiske interesser

Samlede virkninger

Statsforvalteren fremmer innsigelse til planforslaget slik det foreligger, fordi vi ikke kan se at konsekvensutredningen oppfyller kravene som er gitt i plan- og bygningsloven med tilhørende forskrift om samlede virkninger for reinbeitedistriktet, jf. pkt. 2.3.2 avsnitt 7 i rundskriv H-2/14, «Retningslinjer for innsigelse i plansaker etter plan- og bygningsloven». Der hvor reindriftsinteresser blir berørt, skal de samlede virkningene av planer og tiltak innenfor det aktuelle reinbeitedistriktet vurderes, jf. § 21 i KU-forskriften.

Slik vi ser det, er ikke den samlede virkningen for reinbeitedistriktene tilstrekkelig vurdert i konsekvensutredningen. Det er de samlede virkningen av eksisterende og planlagte tiltak, med tilhørende menneskelig virksomhet og aktivitet, rovdyrtrykk og klimatiske endringer som avgjør hvordan reindriften kan disponere beiteressursene og flytteleiene i reinbeitedistriktet.

Konsultasjon

Endringene i sameloven som trådte i kraft 1. juli 2021, slår fast at representanter for samiske interesser har rett til å bli konsultert i beslutninger eller tiltak som vil kunne påvirke samiske interesser direkte. Konsultasjonsplikten omfatter også kommunene, jf. § 4 – 4 i lov om Sametinget og andre samiske rettsforhold (sameloven). Denne endringen forsterker samisk reindrifts medvirkning og muligheter til å påvirke tiltak og vedtak som kommunen har myndighet over.

Kommunal- og moderniseringsdepartementet har utarbeidet veileder for kommuner og fylkeskommuner om konsultasjoner med samiske interesser. I veilederen inngår beskrivelse av innhold og formål med konsultasjoner, hvem som skal konsulteres, hvilke saker som kan være gjenstand for konsultasjoner, varsling om konsultasjoner, m.m.

Ut fra loven og veilederen framgår det at kommunen bør konsultere om konkrete tiltak eller vedtak som kan påvirke reindriftsarealene og reindriftens framtidige ressursgrunnlag. Vi kan ikke se at kommunen har fulgt opp konsultasjonsplikten ovenfor samiske interesser i denne saken.

Statsforvalteren forventer at kommunene følger opp konsultasjonsplikten tidlig i planprosesser, slik at reell medvirkning fra samiske interesser kan sikres. Meløy kommune må avklare om reinbeitedistriktene ønsker konsultasjon i denne saken og om ønskelig, gjennomføre konsultasjon før planen tas opp til ny behandling.

3. Innsigelse til konkrete områder

Reindrift – og innsigelse til enkeltområder

Samisk reindrift har et spesielt folkerettslig vern, og myndighetene på alle nivåer er forpliktet til å sikre et tilstrekkelig arealgrunnlag for reindriften.

FN-konvensjonen om sosiale og politiske rettigheter artikkel 27 innebærer at det ikke kan foretas inngrep i reindriftsområder dersom inngrepet, sett i sammenheng med tidligere og planlagte inngrep, fører til vesentlige negative konsekvenser for muligheten for samisk kulturutøvelse. Det er derfor viktig at planleggingen bygger på et godt kunnskapsgrunnlag, og at ikke utbygging og annen aktivitet gjør at reindriftsarealene i for stor grad reduseres, fragmenteres eller gjøres utilgjengelige. Det må også tas hensyn til at reindriften har behov for tilgang på ulike type beiteområder for å ha tilstrekkelig fleksibilitet i møte med skiftende værforhold og konsekvensene av klimaendringer.

Meløy kommune ligger innenfor i Saltfjellet og Hestmannen/Strandtindene reinbeitedistrikts beiteområder.

For at reinen skal kunne utnytte beiteområdene, er det avgjørende at flyttleienes funksjon opprettholdes og at reindrifts særverdiområder ivaretas. Flyttleiene har et særlig vern etter reindriftslovens § 22, og det er ikke lov å iverksette tiltak som hindrer bruk av flyttleiene:

Reindriftsutøvere har adgang til fritt og uhindret å drive og forflytte rein i de deler av reinbeiteområdet hvor reinen lovlig kan ferdes og adgang til flytting med rein etter tradisjonelle flyttleier. Med til flyttlei regnes også faste inn- og avlastningsplasser for transport av reinen. Reindriftens flyttleier må ikke stenges, men Kongen kan samtykke i omlegging av flyttlei og i åpning av nye flyttleier når berettigede interesser gir grunn til det.

Det er flyttleias funksjon som er vernet i reindriftslovens § 22, og ikke bare et konkret begrenset areal eller terrengformasjon. Reindriftskartene er derfor å regne som illustrasjon på hvordan reindriftsnæringen i hovedsak og normalt bruker områdene. Bredden på ei flyttlei vil variere, blant

annet etter terreng, klimatiske forhold og eksisterende inngrep og forstyrrelser i og rundt flyttleia. Reindriftsfaglige forhold spiller også inn, for eksempel størrelsen og samlingen av flokken, reinens kondisjon og tamhetsgrad.

Kystnære vinterbeiter har som oftest lite snø og er stort sett isfrie. Beitene er lett tilgjengelige store deler av vinteren. Tilgang til slike beiter er derfor særlig viktig i perioder med låste vinterbeiter i høyereliggende områder. Selv om disse områdene ikke er regelmessig brukt, kan de være viktige reserveområder i år med vanskelige beiteforhold og har stor verdi. Pågående klimaendringer vil sannsynligvis øke bruken av de kystnære vinterbeite.

For reinbeitedistriktene er tilgangen til vinterbeiter en minimumsfaktor og har avgjørende betydning for å opprettholde reintallet i distriktet. Vinterbeitene i Meløy er allerede fragmenterte og spredt på grunn av topografiske forhold samt eksisterende infrastruktur og bebyggelse. Behovet for å skjerme sammenhengende LNFR-områder/beiteområder, er derfor avgjørende for å opprettholde ei bærekraftig utvikling av reindrifta.

Vi mener at Meløy kommune i stor grad har ivaretatt disse interessene. Når vi likevel har fremmet innsigelser til enkeltområder, skyldes dette at den samlede virkningen for reindrifta i disse områdene ikke er tilstrekkelig vurdert. Når heller ikke konsultasjonsplikten synes å være oppfylt.

Statsforvalteren fremmer derfor innsigelse til enkeltområdene R1- Reipå, B66 - Reipå, FB11 - Reipå, RU - Reipå, FB2 - Støtt og FB3 - Støtt.

Så lenge vurderingene av de samlede virkningene mangler, vil det være krevende å fatte gode beslutninger som hindrer forverring av ressursgrunnlaget for reindrifta.

LS52

Betydelige deler av strandsonen innenfor den mest sentrale delen av Bolga er i gjeldende plan av 19.12.13 avsatt til industri alene eller i kombinasjon med annet formål, samt havn og et mindre areal for fritidsbebyggelse i nordøst. På strekningen Høystøen- Naustneset er imidlertid en strandsone mellom 20-70 meter forbeholdt LNFR-interessene. Tilgrensede spredt bebyggelse innenfor LNFR-områder etter pbl. § 11-7 nr. 5 bokstav b vil ikke kunne oppføre nærmere sjø enn 50 meter. Dette tillater fri ferdsel og opphold i strandsonen langs deler av det bebygde området på Bolga.

Statsforvalteren kan ikke se at det er framsatt tungtveiende grunner eller arealregnskap som tilsier at dagens grense for spredtbebyggelsesformål bør endres til å inkludere hele strandsonen. Tilretteleggelsen av til sammen fire boliger og/eller fritidsboliger spredt innenfor 100-metersbeltet her vil medføre en betydelig økt privatisering av strandsonen og utfordre det generelle strandsonevernet i pbl. § 1-8 og de føringer som er lagt i statlige planretningslinjer for differensiert forvaltning av strandsonen langs sjøen kap. 10.3 første ledd om at «*utbygging bør så langt som mulig lokaliseres til områder som er bebygd fra før, og med vekt på fellesløsninger for veier og annen teknisk infrastruktur*» og andre ledd om at «*alternative plasseringer bør vurderes og velges dersom det er mulig. Det bør også vurderes om tiltaket kan trekkes vekk fra sjøen*». Nærheten til eksisterende bebyggelse, sammenhengende areal uten inngrep og topografi for øvrig er i etter vårt syn i for liten grad vektlagt i vurderingen av avsettelsen av spredt utbygging 20 meter fra strandlinjen. Den berørte strandsonestrekningen vil naturlig inngå i en overordnet grønnstruktur for bygda, og vil sånn sett kunne stimulerer til friluftsliv i nærmiljøet, fysisk aktivitet og naturopplevelser. Etter vår vurdering vil en byggegrense på 20 meter fra strandlinjen, slik foreslått, i et såpass åpent og flatt strandsonelandskap være for liten. Statsforvalteren anbefaler at denne grensen trekkes ca. 30 meter

unna sjøen. Det vises her til foreslått formålsgrense eller byggegrense mot sjø (rød stiplet linje) i kartutsnittet under. Byggegrensen kan med fordel angis i plankartet.

Figur 1. Forutsatt formålsgrense- og/eller byggegrense mot sjø vist som rød stiplet linje.

NÆ73

Storelvas utløp i Nordfjorden danner et brakkvannsdelta. Brakkvannsdeltaer er ofte høyproduktive våtmarker/flommarker, og har stor betydning for fuglelivet. I tilfelle Kilvikdeltaet er det her registrert flere arter av nasjonal forvaltningsinteresse, herunder rødlistede arter som hettemåke (CR), makrellterne (EN), storspove (EN), fiskemåke (VU), havelle (NT) og rødstilk (NT) under næringsøk eller rasting. Eksisterende delta og elvemunning er betydelig påvirket. Videre utfylling vil, sammen med eksisterende og planlagt utfylling med bakgrunn i detaljreguleringsplan for Kilvik næringsområde, medføre at delta og estuariet her i stor grad ødelegges. Dette medfører forringelse og tap av et fuglehabitat som forekommer begrenset i Nordfjorden.

Statsforvalteren kan ikke se det er framsatt vektige grunner for også å fylle ut nordre del av Storelvas munningsområde. Videreutvikling og tilrettelegging for næring og industri i Kilvika må kunne forventes gjennomført innenfor de allerede avsatte næringsarealene på drøye 100 daa ved Storelvas utløp. Tar man med næringsområde på eiendom 20/18 noe lenger oppstrøms, snakker vi her om allerede avklarte arealer på ca. 130 daa. Det er klare nasjonale forventninger om at fortetting og transformasjon av bolig- og næringsområder vurderes før nye, større utbyggingsområder settes av og tas i bruk. Her vil også miljørettsprinsippet i naturmangfoldloven § 12 komme inn med stor tyngde. Innsigelsen fremmes ut fra strandsonenhensyn i pbl. § 1-8 og kap. 3.11 i T-2/16. Innsigelsen kan løses ved at det framtidige næringsområdet tas ut, alternativt at det fastsettes en rekkefølgebestemmelse til NÆ73 som presiseres at området ikke kan tas i bruk før utbyggingen av NÆ74 og 75 er ferdigstilt.

FB14 og 21

Statsforvalteren fremmer innsigelse til fritidsboligområdene FB14 og 21 av strandsonenevnerhensyn. I henhold til retningslinjene for differensiert strandsoneforvaltning vil bebyggelse i dette tilfellet kunne trekkes unna strandlinjen og på andre siden av veien gjennom fortetting av eksisterende

fritidsboligfelt. Det er etter det vi kan se dessuten fortsatt ledige parseller (5 stk.) på oversiden av veien, og innenfor virkeområde til reguleringsplan av 08.12.11 for Kleivan Hyttfelt. Det følger av pbl. § 1-8 første ledd at det i hundremetersonen langs sjøen skal tas særlig hensyn til natur- og kulturmiljø, friluftsliv, landskap og andre allmenne interesser. Strandsonen utgjør en viktig del av grønnstrukturen i kommunen og er leveområde for stedbundet plante- og dyreliv. Vi påpeker i denne sammenheng at det med bakgrunn i dispensasjon innvilget av kommunen i 23.02.11 i sak 16/11 ble etablert en gapahuk og bålpluss for allmennheten på eiendom 71/2 nettopp med begrunnelse i å fremme friluftslivet for lokalbefolkningen her. På daværende tidspunkt så man også dette i sammenheng med den forestående reguleringsplan for hyttfelt Øra, og at friluftstilretteleggingen i strandsonen var hensiktsmessig med tanke på framtidige fritidsboligeiendommer på oversiden av veien.

Det er derfor uheldig for allmenne interesser at dette strandsonenearealet nå foreslås avsatt til fritidsboligformål. Utbygging i den forholdsvis smale strandsonen mellom vei og sjø vil helt klart medføre privatisering og legge begrensninger på allmennhetens ferdsel og bruk av strandsonen. Vi vurderer arealdisponeringen å være i strid med de arealdisponeringshensyn som gjør seg gjeldende i hundremetersbeltet langs sjøen, og finner at planmyndighetene i dette tilfellet ikke har ivarett disse hensynene i tilstrekkelig grad.

Utbyggingsformål på karbonrike arealer

En overlappingsanalyse i ArcGis viser at 1750 karbonrike lokaliteter i Meløy, dvs. arealer med høy og svært høy skogbonitet og våtmark/myr, ligger innenfor områder foreslått avsatt til bebyggelse og anlegg og LNFR med åpning for spredt bebyggelse. Dette tilsvarer et areal på ca. 3800 daa. Det vises her til vedlagt/oversendt Shape-fil.

Utbygging på karbonrike areal bidrar til utslipp av klimagasser. Mengden vil variere av hvilke arealtyper som blir berørt, organisk materiale i jorden, samt påvirkninger i form av drenering, avskoging- og nedbyggingsomfang. De nasjonale miljømålene på klima sier at Norge skal være klimanøytralt i 2030, og at Norge skal bli et lavutslippssamfunn i 2050. For å begrense utslipp av klimagasser må arealforbruket reduseres, og kommunene må unngå utbygging på arealer med store karbonlagre. I nasjonale forventninger som kom tidligere i år er det i punkt 48 uttalt at «Omdisponering og nedbygging av karbonrike arealer, inkludert myr, tidevannssump og andre typer våtmark og skog, unngås så langt som mulig, slik at arealenes evne til lagring og opptak av karbon opprettholdes». I så henseende er inkluderingen av såpass omfattende karbonrike områder for bebyggelse utfordrende med tanke på nasjonale føringer for klima. Riktignok vil bestemmelsen om

at bebyggelse og infrastruktur ikke kan plasseres på skogsmark med høy bonitet eller i plantefelt innenfor LNFR-områder med spredt bebyggelse, redusere risikoen noe for at en del karbonrike arealer blir berørt av dette arealformålet. Statsforvalteren er imidlertid av den oppfatning at utformingen av disse arealene, og areal avsatt til bebyggelse og anlegg, i større grad må hensynta og sikre karbonrike arealer eksplisitt gjennom avgrensning av arealformålene og/eller fastsettelse av planbestemmelser. Vi ber kommunen foreta en «planvask», også med tanke på videreført arealbruk fra tidligere planer, jf. nasjonale forventninger punkt 47. Innsigelsen fremmes derfor på generelt grunnlag, og med henvisning til Statlige planretningslinjer for klima- og energiplanlegging og klimatilpasning og T-2/16 kap. 3.4 tredje ledd, samt statlige planretningslinjer for bolig, areal og transportplanlegging og T-2/16 kap. 3.4 første ledd kulepunkt 3 og 4.

For å illustrere dette fremheves det i det følgende noen eksempler:

- B66- Deler av område for boliger ligger over et myrområde. Her må utbyggingsformålet avgrenses mot våtmarksområdet.
- LSF15- Det videreførte område LSF15 er pr. i dag ubenyttet og består for en stor del av skog med høy bonitet. Selv om det er gitt bestemmelser om bebyggelsen med tilhørende atkomst ikke skal «plasseres på skogsmark med høy bonitet eller i plantefelt», er det uheldig å avsette et område som for det meste er uegnet til utbygging, og som attpåtil for en stor del er lokalisert i hundremetersbeltet langs sjø. Dette området ligger inntil et større spredtbygd område bestående av flere delområder (LS41- LS44). Disse områdene vil kunne dekke behovet i nordre del av Valla. Etter det vi kan se er det heller ikke i planbestemmelsen angitt omfang slik loven bl.a. setter som minimumskrav. Det aktuelle området bes tatt ut av planen.
- LS22 og 23- Dette er to store områder for spredt bebyggelse på østsiden av Mesøya. Betydelige deler av disse LNFR-områdene består av karbonrike arealer. Disse karbonrike arealene bør utelates fra formålet, og avsettes som rene LNFR-områder. Tilrettelegging av spredt utbygging bør søkes samlet rundt eller i nær tilknytning til grender og spredte utbygde områder (lokalsamfunn) hvor kommunen fortsatt ønsker en viss spredt bebyggelse, og ikke avsettes som store områder uten nødvendig infrastruktur og som i dag er lite påvirket. Vi viser her til kap. 3.3 i veilederen «Planlegging for spredt utbygging» som uttaler at områder som avsettes til LNFR spredt bebyggelse «*bør ikke være større enn at det er mulig å avgrense og utrede hvert enkelt område. På den måten oppnås sikkerhet om hvilke verdier som blir berørt av eventuelle nye tiltak eller utvidelse av eksisterende.*» Dette gjelder for tilsvarende for område bl.a. LS6 og LS81.
- NÆ 19 og 20- Utvidelsen av dagens industriområde på Reipå og videreføring av IN202 vil medføre inngrep og ødeleggelse av myr.
- FTU7- Omdisponering av en betydelig del av et nåværende LNFR-område med spredt bolig (SB107) som består av høybonitetskog til fritids- og turistformål. Dette karbonrike arealet ville ved videreføring av LNFR-område for spredt bebyggelse blitt skjermet gjennom lokaliseringskriterium i foreslått bestemmelse. Foreliggende plan legger til rette for arealendring av 30 % (ca. 6 daa) av skogsområdet med høy bonitet.

B49 og SF2

Statsforvalteren fremmer innsigelser til området BA49 i Reipå utfra jordvern hensyn. Arealet består av 4,5 dekar fulldyrka jord og er en del av et større skifte på 22 dekar. Vi ser ikke at det er vurdert andre områder for den planlagte boligbebyggelsen.

Statsforvalteren fremmer innsigelse til området SF2 på Halsa utfra jordvern hensyn. Området omfatter knapt 4 dekar fulldyrka jord som i gjeldende kommunedelplan er avsatt til LNFR formål. Vi ser ikke at det er vurdert andre områder for det planlagte tiltaket.

Jordbruksarealer er en begrenset ressurs i Norge, og et styrket jordvern har lenge vært et politisk mål. Ifølge jordloven skal dyrket jord bare brukes til jordbruksproduksjon, med mindre det foreligger klare samfunnsmessige interesser som tilsier omdisponering.

Norges vassdrags- og energidirektorat

NVE har i brev av 11.09.2023 fremmet innsigelse på grunn av mangelfull utredning og ivaretagelse av naturfare etter følgende vurdering:

Plandokumentene er i hovedsak ryddig og oversiktlig fremstilt, men noe mangelfulle når det gjelder ivaretagelse av naturfare. I planprogrammet til kommuneplanens arealdel, vedtatt september 2022, er hensyn til klimarisiko og klimatilpasning beskrevet som en av totalt 11 arealstrategier. Vi kan imidlertid ikke se at fare for flom, skred i bratt terreng og områdeskred (kvikkleire) er nevnt i planprogrammet. Naturfarene som her nevnes er havnivåstigning, stormflo, vind og nedbør.

Meløy kommune har utfordringer når det gjelder naturfare, både fare for skred i bratt terreng, fare for områdeskred (kvikkleireskred) og flomfare.

Konsekvensutredningene vurderer i hovedsak arealendringer sammenliknet med gjeldende plan fra 2013. Det vil si at ny kunnskap, som for eksempel nye aktsomhetskart for flom og skred, ikke er vurdert for tidligere planavklarte utbyggingsområder som videreføres i ny plan. Vi synes det er positivt at kommunen foreslår å ta ut flere tidligere planavklarte utbyggingsområder og å redusere antall LNFR spredt-områder.

Naturfare omtales i KU for de enkelte nye tiltakene. Vurdering av naturfare er ellers i liten grad ivare tatt i plandokumentene. Fare for kvikkleireskred er ikke vurdert. Aktsomhets-områder for flom og mulig marin leire er ikke avmerket i plankartet. Aktsomhetsområder for skred i bratt terreng er delvis avmerket i plankartet som hensynssoner, mens faresonekart for skred i bratt terreng ikke er avmerket.

I sum mener vi at plandokumentene ikke omtaler naturfare i henhold til de føringer som gis i NVEs veileder [2/2017 «Nasjonale og vesentlige regionale interesser innen NVEs saksområder i arealplanlegging»](#) og som danner grunnlag for NVEs innsigelser.

Vi ber om at kommunen ivaretar naturfare i plandokumentene på en bedre måte og i større grad omtaler, viser og stiller krav i planbestemmelsene til hvor og hvordan hensyn til naturfare skal ivaretas. Vi anbefaler å bruke NVEs kartbaserte veileder for kommuneplanens arealdel til dette arbeidet.

I brevet fra NVE er de enkelte innsigelsespunktene nærmere utdypet og det vises til brevet i sin helhet. Kommunen må også merke seg og behandle øvrige merknader og faglige råd og vi anbefaler å ta direkte kontakt med NVE som de oppfordrer til.

For å løse innsigelsen må plandokumentene samlet ivareta sikkerhet for naturfare ved at:

- aktsomhetsområder for flom avsettes som hensynssone (H320) i plankart og tilknyttes bestemmelser som ivaretar sikkerhet mot flom

- aktsomhetsområder basert på det nye NVE Aktsomhetskart snøskred 2023, aktsomhetskart for jord- og flomskred og aktsomhetskart for steinsprang avsettes som hensynssone (H310) i plankart og tilknyttes bestemmelser som ivaretar sikkerhet mot skred i bratt terreng
- områder der det åpnes for direkte utbygging utredes for reell fare eller at det tas inn plankrav for disse områdene eller kun tillates i områder utenfor reelle og potensielle fareområder

Fiskeridirektoratet

Fiskeridirektoratet har i brev av 18.08.2023 fremmet innsigelser av hensyn til fiskeri- og akvakulturinteresser etter følgende vurderinger:

Fiskeriinteresser

Underformål «fiske» (enbruks fiske)

De arealer som er avsatt med underformål «fiske» i planforslaget er en videreføring av arealer fra tidligere plan. Det er imidlertid flere viktige fiskeplasser i vår kartløsning som ikke er avsatt til enbruks fiske.

Fiske kan i mange tilfeller kombineres med annen type arealbruk, men i enkelte sjøområder kan faste installasjoner som f.eks. flytebrygger, sjøkabler, akvakulturanlegg og fortøyningsystem være til hinder for utøvelse av fiske. Konfliktpotensialet med annen arealbruk må derfor vurderes på bakgrunn av hvilken type fiskeri som foregår i området.

Ifølge veileder for planlegging i sjøområdene, utgitt av kommunal- og moderniseringsdepartementet i 2020, bør fiskefelt for aktive redskap som er i regelmessig bruk av yrkesfiskere som hovedregel settes ut til arealformål fiske, slik at denne arealbruken gis prioritet her. Områder for passive redskap kan være store i utstrekning, de kan la seg kombinere med annen arealbruk, og kan dermed oftere inngå i hovedformålet. Veilederen anbefaler også at låssettingsplasser bør avsettes med arealformål fiske med en bestemmelse om at området brukes til låssetting.

Rekestrål og snurrevad er eksempler på aktive bunnberørende redskaper. Bruk av slike redskaper krever at vannoverflaten, vannsøylen og sjøbunnen er fri for fysiske hindringer. Dette er et hensyn som det er viktig for Fiskeridirektoratet at sikres i arealplanleggingen.

Låssettingsplasser er områder der fiskere i en avgrenset tidsperiode fortøyer nøter/merder for mellomlagring av fangst fra notfiske på pelagiske arter. Formålet kan være både å gjøre fisken åtefri, og å mellomlagre den i påvente av senere opptak. En låssettingsplass må først og fremst gi tilstrekkelig vern mot vær, vind og strøm. I tillegg er stabil gjennomstrømming av friskt sjøvann viktig. Låssetting krever mulighet for oppankring av not/merd. Annen bruk av arealet er utelukket når låssettingen pågår. Fiske kan erfaringsvis variere mye fra år til år med tanke på hvor fisket foregår. Selv om en låssettingsplass ikke har vært benyttet på noen år, kan dette endres som følge av fiskens vandringsmønster. Det er viktig at låssettingsplasser beskyttes både mot fysiske installasjoner i sjøen og tiltak på land som kan ha negative virkninger ut i sjø.

I kommunen er det kartlagt 14 rekefelt. Nordøst i kommunen, på grensen mot Gildeskål er det kartlagt en fiskeplass hvor det fiskes med snurrevad, og det er kartlagt 26 låssettingsplasser hvorav 23 ikke ligger innenfor areal er avsatt til fiske

Fiskeridirektoratet ber kommunen avsette de omtalte fiskeplassene for rekestrål og snurrevad, og låssettingsplassene, til underformål «fiske», og knytte følgende bestemmelse til underformålet:

- I fiskeområdene har fiske prioritet. I områdene er det ikke tillatt med tiltak som hindrer eller er til ulempe for fiske, herunder kabler, rør, flytebrygger, plassering av anlegg, fortøyningsinnretninger og dumping.

Det er knyttet innsigelse til dette punktet

Akvakulturinteresser

Det er et mål å ha en forutsigbar og bærekraftig vekst i oppdrettsnæringen, i tillegg til en lønnsom utvikling av oppdrettsnæringen. Framtidig vekst i Nordland vil være viktig for å nå de nasjonale målsettingene. Samtidig er det ikke uttrykt at veksten skal gå på bekostning av andre interesser. Til sammenligning er det lignende målsettinger for fiskerinæringen som nevnt ovenfor.

Kommunen har et stort sjøareal med mange eksisterende lokaliteter for akvakultur. Samlet er det i planforslag satt av 13 formålsområder for akvakultur med ulike bestemmelser som regulerer bruken. Det var foreslått tre nye områder i sjø for akvakultur, to av disse områdene er anbefalt tatt inn i plankartet, og med bestemmelse om at det ikke tillates torskeoppdrett i disse akvakulturområdene. Kommunen har i planforslaget tatt ut betydelig med arealer som tidligere er planavklart for akvakultur.

Tiltak 27 Møllneset (AKV9)

Området avsatt til akvakultur (AKV) ligger innenfor et regionalt viktig gytefelt for kysttorsk kartlagt av Havforskningsinstituttet (HI). Området overlapper også delvis med et rekefelt. Sporingsdata fra området viser et utstrakt rekefiske på rekefeltet, også innenfor det arealet som er foreslått avsatt til akvakultur. Langs land utøves et fiske med teiner etter taskekrabbe. I AKV-området og områdene rundt fiskes det en del med garn etter sei, torsk, breiflabb og hyse. Like nord for AKV-området fiskes det også med flytline etter hovedsakelig sei, og vi ser noen spor etter fiske med juksa/pilk. Langs land utøves et betydelig fiske med teiner etter taskekrabbe.

Arealbehovet tilknyttet rekefiske er særegent. I utgangspunktet er det ikke tillatt å fiske kystnært med trål, men det er gjort unntak for blant annet rekefiske. Det er også dybdebegrensninger hvor det er tillatt å tråle etter reker. Det er dermed begrenset hvor dette fiske kan utøves. Fartøylene kan også ha behov for manøvreringsareal som strekker seg inn på grunnere vann enn der selve trålen går. Akvakultur og fiske med aktive redskaper som rekefiske lar seg ikke kombinere.

Fiskeridirektoratet fremmer innsigelse til område AKV9 Møllneset.

Mattilsynet

Mattilsynet har fremmet innsigelse til områdene AKV1 og AKV9 av hensyn til fiskehelse, jf brev av 07.09.2023

For å fremme forebygging og bekjempelse av dyresykdommer som kan overføres til dyr eller mennesker, jf. forskrift 06.04.2022 nr. 631 om dyrehelse (dyrehelseforskriften) § 1 er det viktig at det legges vekt på kunnskap om strømforhold og avstand til vassdrag. Det skal også hensyntas annen akvakulturrelatert virksomhet og andre former for grupperinger av akvakulturanlegg som har betydning for smitterisiko i vurderingen av om akvakulturanlegget eller grupper av akvakulturanlegg utgjør en uakseptabel risiko for spredning av sykdom.

Når det gjelder fiskevelferd legger Mattilsynet vekt på lokalitetens egnethet når det gjelder strømforhold og vannkvalitet.

Fra Mattilsynets vurderinger:

Generelle betraktninger rundt økt antall fisk i sjøen

Flere lokaliteter og utsett av mer fisk betyr ikke nødvendigvis en tilsvarende økning i produksjon. Dette fordi økte utfordringer med lakselus og sykdom kan medføre at en høyere andel av utsatt fisk dør før slakt. Hvis man derimot klarer å redusere dødeligheten, vil det i seg selv innebære både økt produksjon og bedre fiskevelferd.

Mattilsynet har erfart at utarbeidelse av en god områdestruktur er ett tiltak som kan bidra til å opprettholde kontroll med lakselus og sikre at en høyere andel fisk går til slakt. På et tidspunkt vil vi likevel nærme oss et metningspunkt for den totale bæreevnen for oppdrett i kyst- og fjordområdene våre, både miljø- og smittemessig. Det er derfor viktig at det jevnlig gjøres en evaluering og revidering av områdeplanen med tanke på den totale bæreevnen

Områdestruktur og biosikkerhet

Et viktig forebyggende tiltak som bidrar til bedre fiskehelse og fiskevelferd er regelmessig koordinert brakklegging av grupper av anlegg, samt god avstand mellom anlegg som ikke har koordinert brakklegging. Koordinert brakklegging vil si at noen lokaliteter brakklegges (er tømt for fisk og vasket ned) i samme tidsrom mellom hver produksjon. Ved koordinert brakklegging vil et større område bli «nullstilt» med hensyn til ulike smittestoff. Videre er det viktig å sikre god nok avstand mellom de ulike brakkleggingsgruppene til at avstanden kan fungere som en smittebarriere mellom gruppene.

Per dag kreves det som hovedregel koordinert brakklegging dersom lokaliteter ligger nærmere hverandre enn 5 km. Denne avstanden kan være lengre eller kortere, ut fra de miljømessige forholdene. Dette følger av Mattilsynets retningslinje for etableringssøknader.

Mattilsynet ser det som hensiktsmessig at nye lokaliteter som etableres innlemmes i allerede eksisterende brakkleggingsområder, dersom avstander og miljøforhold tilsier det. Ved fastsettelse av ny arealplan er det viktig at hensynet til områdestruktur vektlegges.

Et viktig tiltak for å forebygge spredning av sykdom og lus er å ha tilstrekkelige avstander mellom akvakulturanlegg eller grupper av akvakulturanlegg. Erfaring viser at det er vanskelig å få nærliggende akvakulturanlegg til å ha koordinert drift når det er ulike aktører som drifter de ulike anleggene.

Beredskap

Kapasitet hos brønnbåter og slakterier:

I region nord har vi de siste årene opplevd mange utbrudd av den smittsomme laksesykdommen ILA (infeksiøs lakseanemi) på laks i oppdrettsanlegg. Erfaringer har vist oss sårbarhet ved høy produksjon og utfordringer med logistikk og kapasitet. Dette er en viktig del av oppdretternes beredskap, men vi registrerer blant annet at brønnbåt- og slaktekapasitet ikke er tilstrekkelig når uhellet rammer. Dette gjelder særlig når flere rammes samtidig. På generelt grunnlag er Mattilsynet derfor skeptisk til en økning i produksjon uten at nødvendig beredskap styrkes samtidig.

Bevaring av områder som kan benyttes til vannbytte for brønnbåter:

Ved blant annet transport av fisk fra vernesone for ILA, pålegger Mattilsynet brønnbåtene å kjøre lukket. Det vil si at de ikke har lov til å ta inn friskt vann eller slippe ut vann fra brønnrommene hvor fisken står underveis i transporten. Formålet er å forhindre smittespredning. Det er begrenset hvor lenge en brønnbåt kan kjøre lukket og samtidig opprettholde god vannkvalitet for fisken. Som regel er det behov for vannbytte underveis. Vannbytte tillates utført i områder med god avstand til omkringliggende lokaliteter hvor det er lav risiko for smittespredning, eller ute ved grunnlinjen.

I tilfelle dårlig vær er det få skjermede områder i Meløy som kan benyttes. Ved tidligere tilfeller av ILA har Mattilsynet tillatt åpen transport i Støttfjorden, og i området mellom Vågaholmen og Rødøya. Sistnevnte område er ikke aktuelt mer på grunn av etablering av landbasert anlegg på Indre Rosøy. For at lukket transport skal være gjennomførbart framover er det viktig at enkelte områder holdes fri for nye anlegg. Dette er viktig for at næringen skal kunne opprettholde en beredskap framover.

Lakselus

Mattilsynets hovedkontor har i flere klagesaksbehandlinger gitt avslag på etablering/utvidelse av lokaliteter, med bakgrunn i tre luseoverskridelser eller mer per produksjonssyklus.

Enhver utvidelse av biomasse på et anlegg vil kunne utgjøre en økt risiko for smitte. Mattilsynets oppgave er å vurdere om økt risiko er akseptabel eller uakseptabel i den enkelte saken. Når det søkes om utvidelse av et eksisterende anlegg legger vi vekt på erfaringer fra de siste års tilsyn med det aktuelle anlegget, samt registrerte driftsdata. Når det søkes om etablering av nye anlegg legger vi blant annet vekt på erfaringer fra de siste års drift på nærliggende anlegg.

Mattilsynet legger til grunn at tre luseoverskridelser i en produksjonssyklus tilsier at det er utfordrende å overholde regelverket med den gitte biomassen i det gitte området. Antallet lusebehandlinger som har vært nødvendig å gjennomføre inngår også i vurderingen, ettersom gjentatte behandlinger med dagens behandlingsmetoder som regel medfører en belastning for fisken. Behandling mot lakselus er i dag én av hovedårsakene til dødelighet blant oppdrettslaks.

Mattilsynet ser det som nødvendig å fremme innsigelse til denne planen fordi:

- *Planen tar ikke høyde for at områder må holdes fri for akvakulturaktivitet for å sikre at brønnbåter har områder de kan gå åpen, i tilfeller med dårlig vær.*
- *Planen tar ikke høyde for at større tetthet av anlegg og høyere total biomasse med fisk i et område øker risikoen for spredning av sykdommer.*

For at Mattilsynet skal trekke innsigelsen må områdene AKV1 (Mollvika) og AKV9 (mellom Vassdalsvika og Sandvika) tas ut av arealplan.

Statsforvalteren har vurdert og samordnet framsatte innsigelser og finner at disse skal fremmes overfor kommunen.

ØVRIGE MERKNADER FRA STATSFORVALTEREN I NORDLAND

Planfaglige merknader

Planbestemmelsene

Forslag til bestemmelser og retningslinjer er svært omfattende, og det er til dels vanskelig å få oversikt over hva som faktisk gjelder. Vi anbefaler derfor at bestemmelsene kortes ned og klargjøres. Vi kommer her med planfaglige merknader knyttet til en del av de foreslåtte bestemmelsene og retningslinjene, og gjør oppmerksom på at det ikke er snakk om en fullstendig gjennomgang.

Kriterier som brukes i bestemmelser, må ha et konkret innhold. Dette gjelder spesielt forbuds- og plankravbestemmelser, samt bestemmelser om omfang og lokalisering. Bestemmelsene må vise til forhold som kan kvantifiseres eller dokumenteres, slik at de har et faktisk og rettslig innhold.

2. Forholdet til eldre reguleringsplaner og bebyggelsesplaner

Vi oppfatter det slik at kommunen har ment at regulerings- og bebyggelsesplanene skal gjelde videre, men likevel slik at enkeltbestemmelser i kommuneplanens kap. 3 erstatter tilsvarende bestemmelser i reguleringsplanene. Eventuelt utfyller regulerings- og bebyggelsesplanene, dersom de ikke har bestemmelser om forholdet.

Foreslått bestemmelse er etter vår oppfatning noe uklar, og vi ber kommunen om å vurdere endring av ordlyden.

Bestemmelsen er direkte avgjørende for hva som utgjør plangrunnlaget i den enkelte sak, og det er derfor viktig at de blir utformet på en klar og entydig måte. I motsatt fall kan det oppstå kompliserte tolkningsspørsmål, noe som igjen vil kunne undergrave hensynet til forutsigbarhet, se pbl. § 1-1 fjerde ledd første punktum.

3.1.1 Unntak fra plankrav

Vi viser til innsigelsen fremmet til bestemmelsen om plankrav.

Statsforvalteren er kritisk til at det i 3.1.1 f) åpnes opp for at det i områder avsatt til råstoffutvinning kan tas ut mineralske råstoffer og masser inntil 500 m³ som en utvidelse av eksisterende uttak, uten reguleringsplan. Det er ikke uten videre gitt at utvidelse av uttaksområde er uproblematisk i forhold til omgivelsene, og en reguleringsplan vil kunne avklare dette og stille nødvendige vilkår. Det er en forutsetning for at mineraluttak er unntatt fra byggesaksbestemmelsene at det foreligger reguleringsplan, se under pkt. 6 i [temaveilederen om uttak av mineralske forekomster og planlegging etter plan- og bygningsloven](#).

Det er i 3.1.1 h) gitt unntak fra reguleringsplankravet for etablering av gang- og sykkelvei, fortau og mindre samferdselstiltak i områder som er avsatt til eksisterende eller framtidig samferdselsanlegg. Dette under forutsetning av at tiltak ikke utløser vesentlig terrenginngrep og kan tilpasses landskapet. Statsforvalteren finner grunn til å bemerke at tiltak som dette kan være større bygge- og anleggstiltak, og dermed omfattes av reguleringsplikten i pbl. § 12-1 tredje ledd.

Tilrettelegging, ut over enkel tilrettelegging, for friluftsliv i LNFR-områder, vil være i strid med formålet LNFR. En slik bestemmelse hører derfor ikke hjemme under plankrav, der det er et generelt vilkår at tiltaket er i tråd med arealformål. Vi viser for øvrig til det som er sagt om bestemmelsen i 4.4.1.

3.1.1 k) åpner for at det kan søkes om tillatelse til en mindre utvidelse av eksisterende kaier og moloer, bygging av mindre kaier og utlegging av enkle flytebrygger, samt mindre utfyllinger, uten reguleringsplan. Forutsatt at tiltaket gjelder etablering eller utvidelse av småbåthavn med inntil 6 båtplasser. Det ser for oss ut til at det ikke bare er etablering eller utvidelse av småbåthavn som omfattes. Forutsetningen er uansett at tiltaket er i tråd med arealformål, og dette må gjelde også på land der det er snakk om tiltak som skal ha landfeste. Utlegging av enkle flytebrygger med landfeste kan for eksempel ikke skje i områder avsatt som LNFR.

3.4.1 Byggegrense langs sjø og vassdrag

Vi viser til innsigelsen til bestemmelsen foran, og finner grunn til å komme med noen merknader i tillegg. Kommunen må etter vår oppfatning se på ordlyden i bestemmelsen som helhet, da den etter vår oppfatning er vanskelig å forstå og vil bli vanskelig å praktisere. Dette gjelder særlig kulepunktene med henvisning til §§ 20-1, 20-4 og 20-5 med tilhørende unntak.

Videre bemerker vi at en bestemmelse om at bebyggelse ikke er tillatt på øyer hvor topografi og vegetasjon «ikke ligger særlig godt til rette for utbygging», etter vår oppfatning gir dårlig styring. Det må legges til grunn at slike øyer ikke avsettes til utbyggingsformål, og vi stiller spørsmål ved hensiktsmessigheten av den foreslåtte bestemmelsen under 3.4.1.

Det er positivt at det er tatt inn bestemmelse bredden på inngrepsfri kantsone knyttet til angitte vassdrag. Vi anbefaler imidlertid kommunen vurdere om en bredde på 25 meter er tilstrekkelig alle steder. Det er et naturlig vegetasjonsbelte som skal opprettholdes, der hensikten er å motvirke avrenning og sikre levested for planter og dyr.

Et generelt unntak fra byggeforbudet langs sjø for etablering av flytebrygge, naust og fradeling av nausttomt som er i tråd med gjeldende planverk er heller i tråd med de statlige planretningslinjene. Det skal også for slike tiltak gjøres en konkret vurdering av strandsoneverdiene i de områdene det er snakk om.

3.6.1 Arealkrav

Bestemmelsen om arealkrav knyttet til leke- og uteoppholdsareal sier i siste ledd at felles uteoppholdsareal skal ligge ikke mer enn 200 meter fra inngang til bolig, og skal være minst 80 m². Arealet vil få funksjon som nærlekeplass.

Statsforvalteren mener at en avstand på 200 meter fra inngang til bolig er for mye for en nærlekeplass/småbarnslekeplass. Et slikt areal bør ikke ligge mer enn 50 meter fra inngang, og vi forutsetter at kommunen vurderer bestemmelsen. Vi forutsetter også at kommunen vurderer om et areal på 80 m² er tilstrekkelig. Selv om det i enkelte tilfeller kan tenkes at det ikke er mulig å få til en større nærlekeplass nærmere inngang, bør det ikke i kommuneplanens arealdel generelt åpnes for dette.

3.10 Støy

Foreslått bestemmelse om støy i pkt. 3.10 gir ikke tydelige føringer når det gjelder grenseverdier, kvalitetskriterier og krav til utredning. Vi anbefaler at kommunen i større grad benytter anbefalingene i T-1442/2021 ved vurderingen av hvordan bestemmelsene knyttet til støy skal utformes.

Dette er sagt i [T-1442/2021](#) pkt. 3.1 om støy i kommuneplan:

3.1.5 Kommuneplanbestemmelser

Det skal tas inn konkrete og entydige bestemmelser til kommuneplanen, slik at de legger tydelige føringer for reguleringsplan og byggesak. Bestemmelsene bør både angi utredningskrav og beskrive kvalitetskriterier som ikke er sikret juridisk i lov eller forskrift. (som angitt i kapittel 1.2). I bestemmelsene er det relevant å ha innhold som stiller krav om følgende:

- *at støy skal utredes i henhold til anbefalingene i T-1442 ved planlegging av og søknad om ny støyfølsom bebyggelse, støyende anlegg eller virksomhet*
- *at grenseverdiene og kvalitetskriteriene i T-1442 skal legges til grunn*
- *størrelse på stille uteoppholdsareal for ny bebyggelse, fordelt på privat og felles uteoppholdsareal*
- *at støynivået i avsatte stille områder ikke skal øke*

Dersom det i kommuneplanen åpnes for utbygging i rød støysone må dette spesifikt angis i bestemmelsene.

3.11.2 Grunnforurensning

Det er i Meløy kommune registrert en rekke lokaliteter med forurenset grunn, jf. fagsystemet [Grunnforurensning](#) og matrikkelen. Vi viser til [Miljødirektoratets veiledning om forurenset grunn i arealplanlegging](#). Områder med kjent forurenset grunn skal vises som hensynssone etter plan- og bygningsloven §§ 11-8 tredje ledd bokstav a, jf. § 4-3, eller på annen måte framgå av planen jf. også § 28-1.

Vi anbefaler kommunen å se på registrerte lokaliteter med forurenset grunn, og vise disse som hensynssoner i planen.

4.5.9 Friluftsområde

Det er til arealformålet friluftsområde tatt inn en retningslinje om at bruk av vannskuter ikke bør tillates. Og at utsetting av vannskuter tillates i egnede områder, som f.eks. småbåthavner.

Vannskuter kan i henhold til dagens regelverk brukes på lik linje med båter i de aller fleste områder. Kommunen vil kunne sette forbud mot bruk av vannskuter i nærmere angitte områder, se under pkt. 3.4 i [Kommunal- og moderniseringsdepartementets veileder om planlegging i sjøområdene](#). En retningslinje i kommuneplanens arealdel om at bruk av vannskuter ikke bør tillates, er imidlertid ikke juridisk bindende.

Akvakultur

Planforslaget inneholder to ny lokaliteter for akvakultur, AKV1 (Mollvika) og AKV9 (Møllneset).

Det er etter det vi kan se i dag ingen større utslipp til vannforekomsten Støttafjorden – Gåsværfjorden. Det er imidlertid nylig gitt akvakulturtillatelse for etablering av ny oppdrettslokalitet Sandøyen. Denne nye lokaliteten vil bli etablert i Gåsværfjorden, like vest for AKV9. Dette vil medføre utslipp til samme resipient og eventuelt til samme dypområde sør for Gåsvær.

Det er foreløpig ikke kjent hvordan oppdrettsproduksjonen ved lokalitet Sandøyen vil påvirke Gåsværfjorden. På bakgrunn av denne manglende miljøkunnskapen, størrelsen på Gåsværfjorden, at den er noe beskyttet av flere øyer og skjær og at det er sentrale dypområder, er det større usikkerhet knyttet til denne bæreevne og den totale organiske belastningen med to nye oppdrettsanlegg.

I tillegg er AKV9 planlagt plassert mellom akvakulturlokalitet Sandøyen (mot vest) og Teksmona (mot nordøst), noe som betyr at også produksjonen på eksisterende lokalitet Teksmona muligens kan påvirke bæreevnen til Gåsværfjorden.

Siden AKV1 også befinner seg i vannforekomst Støttafjorden – Gåsværfjorden, vil redusert miljøtilstand i Gåsværfjorden også få direkte konsekvenser for produksjonen ved AKV1.

Vi mener derfor at det er større usikkerhet knyttet til hvordan den samlede forurensningsmessige belastningen fra oppdrettsproduksjon vil påvirke både Gåsværfjorden og dermed hele vannforekomsten Støttafjorden – Gåsværfjorden, dersom det åpnes for etablering av flere akvakulturanlegg samtidig uten at det foreligger kunnskap fra eksisterende lokaliteter eller en modellering av fjordens bæreevne.

Vi gjør også oppmerksom på at det ligger to verneområder (Støttværet naturreservat og Flatværet/Varkgård naturreservat) vest for Gåsværfjorden/Støttfjorden. Begge verneområdene har stor verdi som hekkeområde for sjøfugl og andre arter våtmarksfugl. Etablering av flere

akvakulturlokaliteter samtidig (dette inkluderer Sandøyen) vil kunne ha stor påvirkning på verdien av disse verneområdene gjennom økt båttrafikk, uten at vi kan se at de mulige konsekvensene for fuglebestander og verdien på disse verneområdene er utredet.

Avløp

[Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2023-2027](#) sier at regjeringen forventer at samfunns- og arealplanleggingen samordnes med planlegging av vannforsyning og avløp, herunder overvannshåndtering og vurdering av naturbaserte løsninger. Det er vist til at det i hele landet er et stort etterslep på nødvendig vedlikehold og utbygging av avløpsnett og renskapasitet for avløp. Kommunene må se ansvaret for avløp og planlegging etter plan- og bygningsloven i sammenheng. Dette er viktig for å sikre tilkobling og tilstrekkelig renskapasitet før nye utbygginger settes i gang.

Utslippstillatelsene for de kommunale avløpsanleggene i Meløy var oppdatert i 2016, men det er usikkert om det er satt krav i henhold til nyere regelverk (2007), da det ikke ser ut som om noen anlegg er oppgradert i henhold til disse.

Det er positivt at kommunen stort sett har rensing på utslippene, men det ser ifølge rapporteringen ut til at de fleste anleggene er overbelasta.

Renseanleggene Ørnes (II), Ørnes (U4) og Haugvika (U23) skulle vært oppgradert til nyere krav innen utgangen av 2008. Det er tatt prøver/dokumentert rensesgrad kun på U4, og disse viser tilfredsstillende resultat til tross for at den dimensjonerende belastninga er overskredet for anlegget.

De anleggene som er utvidet etter 2007 skulle vært oppgradert til nyere krav, og det ser ikke ut til at dette er gjort.

Vår konklusjon ut fra dette er at samtlige avløpsanlegg, med unntak av Vassdalsvik og Nordtun, må oppgraderes før videre utbygging kan skje. Plan- og bygningsloven § 27-2 krever at bortledning av avløpsvann skal være sikret og i samsvar med forurensningsloven før opprettelse eller endring av eiendom til bebyggelse eller oppføring av bygning blir godkjent.

NÆ37

Veikartet Grønt industriløft som blant annet viser regjeringens tilnærming når det gjelder å identifisere egnede lokaliseringer/arealer for ny grønn industri påpeker at må man «unngå tap av viktige arealer for matproduksjon, naturmangfold, økte klimagassutslipp fra avskoging og andre samfunnstjenlige formål. (...) Etablering i eksisterende industriområder eller på frigjorte industritomter har den fordel at en unngår nye inngrep i uberørt natur eller matjord, noe som kan bidra til å redusere uønskede effekter av nye industrietableringer på lokalmiljø og samfunn».

Det synes ut fra dette fornuftig å lokalisere tyngre og kraftkrevende industri til områder hvor slik virksomhet allerede finnes og infrastrukturen er på plass, og hvor en samtidig forholder seg til føringer gitt Statlige planretningslinjer for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging (SBATP). Statsforvalteren stiller spørsmål ved om den foreslåtte utformingen er den mest ideelle med tanke på også å kunne ta hensyn til det viktige nærturterrenget på Setvikhågen og landskapet. Valgt areal og utformingen av dette kunne med fordel både vært vurdert og begrunnet mer inngående.

NÆ83

Det forslås å utvide eksisterende planavklarte næringsområde Æsvika-Galtneset, jf. reguleringsplan av 10.06.21 med ca. 200 daa gjennom avsettelsen av NÆ83. Utvidelsen medfører at det på Galtneset

nå blir avsatt ca. 350 daa til næringsformål. Den foreslåtte utvidelsen skjer uten at eksisterende næringsområde er utnyttet og ferdigstilt. Dette etter forslag fremmet under folkemøte. Utvidelsen synes ikke å være begrunnet i reelt behov pr. nå og uten at det tilsynelatende er gjort vurdering av om eksisterende areal på ca. 350 kan dekke ev. behov i nærmeste planperiode. Som nevnt tidligere er reduksjon i arealforbruket det viktigste tiltaket for å redusere gapet til netto null-målet frem mot 2030 innenfor skog- og arealbrukssektoren, jf. [rapport M-2493 \(2023\)](#). Avsettelsen av dette området bør vurderes mer inngående, og da spesielt sett opp mot tilgjengeligheten av allerede avklarte næringsområder på Esøya og Furøy. Som et minimum bør det, med mindre det er snakk om etablering av svært arealkrevende industri, settes rekkefølgekrav om realisering av NÆ84 før NÆ83 kan tas i bruk.

Boligsosiale forhold

I planbeskrivelsen angis Meløy kommunes ambisjoner på boligområdet. I kapittel 3 kan vi lese hvor mye arealer til boligformål man ønsker å ta ut, for å bedre kunne målrette det fremtidige boligtilbudet. I kapittel 4 gjengis både gammelt og nytt arealregnskap, og i Kapittel 5 gjengis arealstrategiene. Sentrale arealstrategier for bolig og næringsutbygging er fortetting, tettstedsutvikling, boligetablering i nærhet til relevante tjenester og infrastruktur, samt gjenbruk og transformasjon av utbyggingsområder.

Kort sagt er det Statsforvalter sin opplevelse at aktuelle arealplan på god måte svarer ut kommuneplanens samfunnsdel. I tillegg henger begge disse dokumentene godt sammen med også tilsendt kunnskapsgrunnlag på boligområdet. Integrering av boligsosiale hensyn i den helhetlige planleggingen er i tråd med «lov om kommunenes ansvar på det boligsosiale feltet», og det er positivt at Meløy kommune jobber så systematisk med dette spørsmålet.

VIDERE SAKSGANG

Innsigelsene medfører at planen ikke kan egen godkjennes av Kommunestyret slik den nå foreligger.

Dersom kommunen velger å ikke ta innsigelsen til følge, vises det til [rundskriv H-2/14 Retningslinjer for innsigelse i plansaker etter plan- og bygningsloven](#) for videre behandling

Med hilsen

Monica Andreassen Iveland (e.f.)
ass. statsforvalter

Lill Hildonen
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Saksbehandlere hos Statsforvalteren:

Hanne Karbøl Hanssen	Klima- og miljøavdelinga (planfaglige forhold)
Ole Christian Skogstad	Klima- og miljøavdelinga (natur og klima)
Elisabeth Utstøl Pettersen	Landbruk- og reindriftsavdelinga (reindrift)
Toril Austvik	Landbruk- og reindriftsavdelinga (landbruk)
Katrine Reis	Klima- og miljøavdelinga (akvakultur)

Vedlegg:

- 1 Fiskeridirektoratets innsigelse til planforslag - Høring og offentlig ettersyn - Kommuneplanens arealdel 2023-2035 - Meløy kommune.pdf
- 2 Innsigelse og faglige råd - offentlig ettersyn - revisjon - kommuneplanens arealdel - 2023 - 2035 - Meløy
- 3 Uttalelse med innsigelse - revisjon - kommuneplanens arealdel - 2023 - 2035 - Meløy

Kopi til:

FISKERIDIREKTORATET	Postboks 185 Sentrum	5804	BERGEN
Mattilsynet - Region Nord	Felles postmottak, Postboks 383	2381	Brumunddal
NVE region nord	Kongens gate 52-54	8514	NARVIK
NORDLAND FYLKESKOMMUNE	Postboks 1485 Fylkeshuset	8048	BODØ